

ΔΙΑΘΗΚΑΙ

ΤΩΝ

ΑΕΙΜΝΗΣΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ

ΤΩΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΛΕΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

1887

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐκδίδοντες τὰς διαθήκας τῶν ἀειμνήστων εὐεργετῶν τῶν Ἰωαννίνων, τῆς ἀπανταχοῦ τηλαυγοῦς ταύτης κεφαλῆς τῆς Ἠπείρου, νομίζομεν ὅτι ἐπιτελοῦμεν καθῆκον οὐ μόνον πρὸς τὴν ἱερὰν αὐτῶν μνήμην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πατρίδα, ἣτις δέον νὰ γινώσκη αἰωνίως τὰ ὀνόματα καὶ τὰς ἀγαθοεργίας τῶν τιμαλφεστάτων τέκνων της. Ἡ ἱστορία ἡμῶν ἀπὸ πολλῶν ἤδη γενεῶν δὲν ἔχει ὁμολογουμένως νὰ ἐπιδείξῃ εὐγενεστέρους καὶ καρπιμωτέρους ἀγῶνας ἢ τοὺς φιλοτίμους μόχθους τῶν πατέρων ἐκείνων, οἵτινες ἐμπεφορημένοι ἐνθέου ἔρωτος πρὸς τὴν γενέθλιον αὐτῶν ἐστίαν καὶ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐν ξένη γῆ κατατρυχόμενοι ἠδυνήθησαν νὰ συγκομίσωσιν ἐντίμους καρποὺς ἵνα παραδώσωσιν ἡμῖν αὐτοὺς ὡς ἐφόδια πρὸς τὴν χριστιανικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν σωτηρίαν. Ἐστω ἀθάνατος καὶ εὐλογημένη ἡ σεπτὴ μνήμη τῶν φιλοστόργων τούτων γονέων, εἰς τὴν ἀρετὴν τῶν ὁποίων ὀφείλομεν τὸ φῶς τῆς γνώσεως καὶ τὴν παρηγορίαν, τὸν σπόρον τοῦ εὐγενοῦς ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῶν χρηστῶν ἐλπίδων ἐν τῷ μέλλοντι!

Δημοσιεύομεν ὧδε τὰς ἱερὰς αὐτῶν ἐντολάς χωρὶς νὰ ἀναγράψωμεν ἄλλο τι περὶ τοῦ βίου των, διότι τίς ἀγνοεῖ, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἔζησαν ἀφανῶς καὶ ἐν χριστιανικῇ ταπεινοφροσύνῃ ἵνα ἀποθάνωσιν ὡς στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς ἄφωνοι μάρτυρες τοῦ κηρύγματός Του; Ἐπειτα τίς ἡ χρεῖα λόγων καὶ ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων εἰς τοὺς εὐεργέτας τούτους, ὧν ἡ μὲν ζωὴ ὑπῆρξεν ἐμπράκτως τε καὶ κατὰ διάνοιαν διηνεκῆς καὶ ἐνθερμος ἀφοσίωσις εἰς τὴν πατρίδα, ὁ δὲ θάνατος ἐφάνη ὡς λαμπρὰ ἀποκάλυψις ψυχικῶν προτερημάτων ἀξίων αἰωνίας λατρείας καὶ μακαριότητος; Αἱ διαθήκαι αὐτῶν εἶνε ἀληθῶς τὸ καθαρῶτατον κάτοπτρον τοῦ βίου των καὶ τὸ εὐγλωττότατον ἐγκώμιον τῆς ἀρετῆς των. Μία καὶ ἡ αὐτὴ ψυχὴ διαπνέει αὐτὰς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἡ πνοὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης, τοῦ θερμοῦ ζήλου πρὸς τὰ καλὰ καὶ τῆς πατρικῆς φιλοστοργίας. Οὐδὲν ἀναγράφεται ἐν αὐταῖς περὶ τῶν ἀνεκδιηγῆτων

πικριῶν καὶ ταλαιπωριῶν, δι' ὧν οἱ εὐσεβεῖς ἐκεῖνοι πατέρες ἠδηνήθησαν νὰ συλλέξωσι τοσοῦτους καρπούς ἵνα θρέψωσι καὶ ἐξευγενίσωσι τὰ τέκνα τῆς πατρίδος, ἵνα σώσωσι τὰ ὄρφανὰ καὶ τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τῆς δυστυχίας καὶ ἵνα χορηγήσωσι τὰ πρὸς νοσηλείαν καὶ θεραπείαν τῶν ἀσθενούντων. Πάντες ὑπέστησαν μαρτυρικῶς τὰ δεινὰ τῆς ἐξορίας, κατεπάλαισαν τὴν πενίαν καὶ τὴν ἄλλην κακοδαιμονίαν χωρὶς νὰ ρήξωσιν ποτε φωνὴν ἐπιδείξεως ἢ ἀγανακτήσεως καὶ κατεφρόνησαν μαρτυρικῶς τῶν κινδύνων μόνον ἵνα ἀνακουφίσωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν κακώσεων σκληρᾶς τύχης καὶ ἀπὸ τοῦ βάρους μακραίωνος ὀρφανίας. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἄλλαι πόλεις καὶ ἄλλοι λαοὶ ἔχουσι νὰ ἐπιδείξωσι πλουσιωτέρους εὐεργέτας, ἔργα καὶ ἰδρύματα αὐτῶν μεγαλοπρεπέστερα, καρπούς πολὺ δαψιλεστέρους καὶ γονιμωτέρους ἴσως, ἀλλ' ἡ αἰωνία ὑπεροχὴ τῶν ἀειμνήστων ἡμῶν πατέρων ἔγκειται ὁμολογουμένως ἐν τῇ βαθύτητι τῆς ἀγνῆς προαιρέσεως καὶ τοῦ φρονήματος, ἐν τῇ θαυμαστῇ καρτερίᾳ τῶν πόνων καὶ τῶν κακοπαθειῶν καὶ ἐν τῇ ἐνθουσιώδει πίστει εἰς τὴν ἀγιότητα τοῦ σκοποῦ. Διὰ τοῦτο αἱ διαθήκαι αὐτῶν δὲν εἶνε μόνον τεκμήρια τῆς ψυχικῆς εὐγενείας καὶ καλοκάγαθίας των, ἐφ' αἷς ὀφείλομεν αὐτοῖς αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην, ἀλλὰ καὶ μνημεῖα μαρτυροῦντα τὴν ἀπαράμιλλον ἐγκράτειαν αὐτῶν καὶ αὐταπάρησιν. Εἶθε νὰ χρησιμεύσωσιν αὐταὶ εἰς πᾶσαν γενεάν ὡς κέντρα καὶ παραδείγματα πατρικῶν ἀρετῶν, δι' ὧν μόνον εἶνε ἐφικτὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ ὑγιοῦς πολιτισμοῦ.

Αἱ διαθήκαι αὐταὶ ἐκδίδονται ἀκριβῶς ὡς εὐρέθησαν συντεταγμέναι ἄνευ γραμματικῶν διορθώσεων. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλα ἀρχαῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐλέη κληροδοτηθέντα εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννιτῶν εἴτε διὰ διαθηκῶν, αἵτινες ἀπώλοντο, εἴτε ἄνευ τοιοῦτων. Παρελείφθη μόνον ἐνταῦθα ἡ διαθήκη τῶν κορυφαίων τῆς Ἡπείρου εὐεργετῶν, τῶν ἀοιδίμων ἀδελφῶν Ζωσιμᾶ, διότι αὕτη ὑπάρχει πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐκδεδομένη ἐν ἰδίῳ τεύχει ἑλληνιστῆ καὶ ῥωσιστῆ!

XXVII

ΔΙΑΘΗΚΗ

ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΠΑΦΙΛΟΥ

(Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου).

(Τ. Σ.) **ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ** ἐπικυροῖ τὴν

Ἐν ὀνόματι τῆς Παναγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριῦδος, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, Ἀμήν.

Σήμερον τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ τρίτου, ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Σάββατον, ἐν Ἰωαννίνοις, ἐγὼ ὁ ὑποφαινόμενος Παῦλος Παππαφίλος, κάτοικος Ἰωαννίνων γεννηθεὶς ἐν τῇ Πόλει ταύτῃ, σώας ἔχων τὰς φρένας, τὸν δὲ νοῦν καὶ τὸ σῶμα ὑγιᾶ, σκεφθεὶς τὸ βέβαιον τοῦ θανάτου καὶ τὸ ἀβέβαιον τῆς ὥρας αὐτοῦ, μὴ ἔχων οὔτε ἀνιόντας οὔτε κατιόντας συγγενεῖς, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ διαθέσω τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν μου, διαθέτω αὐτὴν διὰ τῆς παρούσης γενικῆς καὶ μυστικῆς ἰδιοχείρου διαθήκης μου, ὡς ἔπεται·

Ἀν Ἐγκαθιστῶ κληρονόμον μου τὸν δισεξάδελφόν μου Λέοντα Ι. Μελαῦν, ὀρίζω τὴν κληρονομικὴν μερίδα του διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν εἰς γρόσια τρεῖς χιλιάδας ἀριθ. 3000, καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ δεχθῇ τὸ βᾶρος τοῦτο, καὶ νὰ μὲ συγχωρήσῃ διὰ τὴν μικρότητα τοῦ ποσοῦ.

Β^{ον} Προσδιορίζω ἐπιτρόπους μου καὶ ἐκτελεστάς τῆς παρούσης μου Διαθήκης τοὺς Κυρίους Χαράλαμπον Ἡγουμενίδην καὶ Μιχαήλ Δ. Σγούρου (Σαράφην), διορίζω δὲ καὶ διὰ τοὺς κόπους αὐτῶν διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν ἀνὰ γρόσια χίλια ἀριθ. 1000 ἐκάστου· ὁ δὲ Κύριος Μιχαήλ διὰ τοὺς μέχρι τοῦδε κόπους τῆς ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν ἐργαστηρίων καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐνοικίων ἐπιτροπείας του, νὰ λάβῃ περιπλέον καὶ γρόσια πεντακόσια ἀριθ. 500· παρακαλῶ δὲ ἀμφοτέρους νὰ δεχθῶσι τὸ βᾶρος τοῦτο καὶ νὰ μὲ συγχωρήσωσι διὰ τὴν μικρότητα τοῦ ποσοῦ.

Γ^{ον} Ἐγκαταλείπω καὶ παραχωρῶ εἰς τὴν Χριστιανικὴν Κοινότητα τῆς πόλεως Ἰωαννίνων τό τε ἐν ὀνόματί μου τοκοφόρον Γραμματίον τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θησαυροφυλακίου τῆς Πετροπόλεως ἐκ ρουβλίων ἀργυρῶν δύο χιλιάδων ἑκατὸν τεσσαράκοντα τριῶν ἀριθ. 2143 ὑπ' ἀριθμὸν ἑκατὸν μία χιλιάδα τριακόσια πεντήκοντα ἑννέα 101359, καὶ τὸ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ οἰκόπεδόν μου σὺν τοῖς ἑπτὰ ἕκτις ἐν αὐτῷ ἐργαστηρίοις καὶ δωματίοις αὐτῶν ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὄρον ἵνα ἐκ τῶν ἐτησίων τόκων τοῦ Γραμματίου καὶ ἐκ τῶν ἐτησίων ἐνοικίων τῶν ἐργαστηρίων (ἃ νὰ μὴ ἐκποιηθῶσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ἀλλ' αὐξηνηθῆναί μᾶλλον τὰ ἐνοίκια αὐτῶν πρὸς τὸν ἐπόμενον σκοπὸν δι' οἰασδήποτε προσθήκης ἐν τῷ οἰκοπέδῳ οἰκοδομῆς τιμίων ἔργων) ἀφοῦ ἐξοδεύῃ ἢ ὀλομέλεια τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων διὰ μίαν κατ' ἔτος ἀρχιερατικὴν ἐν ὀνόματί μου λειτουργίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῇ ἐπιλεγομένῃ τοῦ Ἀρχιμανδρείου τὴν εἰκοστὴν ἑννάτην τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, ἐν ἣ ἑορτάζονται οἱ πανεύφημοι Ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος, ἀρχίζουσαν ἀπὸ τὸ πρῶτον τῆς ἀποβιώσεώς μου ἔτος ἐν δὲ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν λειψάνων μου πάλιν νὰ τεθῶσι ταῦτα μὲ τὰ τῶν τῆς μητρὸς καὶ αὐταδέλφης μου, ὡς εἶνε μέχρι τῆς σήμερον, ἐν τῷ ἰδίῳ πετρίνῳ σωζομένῳ τάφῳ, μνημονευομένων ἐν τῇ προμνησθείσῃ ἀρχιερατικῇ λειτουργίᾳ τῶν ἐπομένων ὀνομάτων. « Ἀναστασίου, Ζωῆς, Δημητρίου, » Ἀσπασίας, Παύλου, Δημητρίου, Ἀσίμος, Ἀναστασίου, Χάι-

» δος, Νικολάου, Ἀλεξάνδρας, Κωνσταντίνου, Χάιδος, Σω-
 » σάννης, Δημητρίου, Πέτρου, Ἑλένης, Γεωργίου, Χρυσῆς
 » καὶ τῶν τέκνων, Αἰκατερίνης, Γεωργίου, Κωνσταντίνου, Χρι-
 » στοδούλου, Ἀνδρέου, Ἀγγελικῆς, Λάμπρος, Ζωῆς, Σωσάν-
 » νης, Κωνσταντίας καὶ τῶν λοιπῶν», ἀφοῦ, ἐπαναλαμβάνω
 ταυτολογῶν, ἐξοδεύῃ κατ' ἔτος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀρχιερα-
 τικῆς λειτουργίας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀρχιμανδρείου μέχρι
 τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων μου, μετὰ δὲ ταύτην αἰωνίως
 κατ' ἔτος ἐναλλάξ, τὸ ἐν ἔτος ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ, τὸ δὲ ἕτε-
 ρον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς πατρικῆς ἐνορίας
 μου ἐν τῇ προμνησθείσῃ τακτικῇ ἐορτῇ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων
 Πέτρου καὶ Παύλου τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην τοῦ μηνὸς Ἰουνίου,
 ἀφοῦ πληρώνη αἰωνίως κατ' ἔτος ἀνά γρόσια ἑκατὸν εἰς τε τοὺς
 ἱερεῖς τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀρχιμανδρείου καὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς
 ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου ἵνα μνημονεύωνται ἀδιαλείπτως
 ἐν ταῖς προσκομιδαῖς τῶν δύο ἐκκλησιῶν τὰ προμνησθέντα τῆς
 οἰκογενείας μου ὀνόματα, ἀντίγραφα τῶν ὁποίων νὰ δοθῶσιν
 αὐτοῖς μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου ἵνα τὰ τοιχοκολλήσωσιν ἐν αὐ-
 ταῖς κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε εἰωθός, ἢ ἐὰν εἰσάξωσι καλλιτέραν
 τάξιν, νὰ τὰ καταχωρήσωσιν ἐν ἐπὶ τούτῳ βίβλῳ, καὶ ἀφοῦ
 πληρώνη κατὰ μῆνα καὶ τακτικῶς εἰς τὴν ὑπηρέτριάν μου Κων-
 σταντίαν μέχρις ὅτου εὐρίσκεται ἐν τοῖς ζῶσιν ἀνά γρόσια ἑκα-
 τὸν διὰ τὴν πιστὴν πρὸς με πρὸ χρόνων ἄμισθον μετ' ἀφοσιώ-
 σεως ὑπηρεσίαν της, ὅπως ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν τόκων τῶν ὀλίγων
 χρημάτων της, (ὁ ἀσφαλῆς τοκισμὸς τῶν ὁποίων συσταίνεται
 στενῶς εἰς τὸν Κύριον Μιχαὴλ Δ. Σγούρου) ἔχη καὶ αὕτη τὰ
 πρὸς ζωάρκειάν της μέτρια ἔξοδα, μὲ τὰ λοιπὰ νὰ διατηρῇ τό-
 σους πτωχοὺς χρηστοθήβεις μαθητὰς ἐν τοῖς Δημοτικοῖς Σχο-
 λείοις δι' ὅσους ἐξαρκῶσι τά, μετὰ τὴν ἐτήσιον ἀρχιερατικὴν
 λειτουργίαν, ἐτήσιον πληρωμὴν τῶν ἱερέων τῶν δύο ἐκκλησιῶν
 γρόσια διακόσια καὶ ἐτήσιον πληρωμὴν τῆς Κωνσταντίας γρό-
 σια χίλια διακόσια, περισσεύοντα χρήματα ἐκ τῶν τόκων καὶ
 ἐνοικίων, καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν παρουσιασθῶσι πλειότεροι,

νά κληρώνονται, προτιμωμένων μόνον άνευ κλήρου τών τυχόντων πτωχών συγγενοπαίδων μέχρι τοῦ ἐβδόμου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, μέχρις οὗτοῦ ἐκλείψη καὶ ὁ ὄρος οὗτος, τοῦ Βασιλείου υἱοῦ τοῦ ἐν τῇ Νήσῳ οἰκοῦντος τέκτονος Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Θεοχάρους υἱοῦ τοῦ ράπτου Ἰωάννου Βαγιοπούλου τοῦ Κυρίου Α. Μελαῖ· ἀλλ' ἐν περιπτώσει καθ' ἣν παρουσιασθῶσι παῖδες χρηστοθήεις πολῖται καὶ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων καὶ Λάκας Σουλίου συνάμα πτωχοὶ καὶ γονέων ὀρφανοί, νά προτιμῶνται οἱ τελευταῖοι οὗτοι παντός ἄλλου (ἐκτός τῶν προμνησθέντων συγγενοπαίδων καὶ τῶν πτωχῶν Βασιλείου καὶ Θεοχάρους) καὶ άνευ κλήρου. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν τὰ χρήματα δὲν ἐξαρκῶσι πρὸς τροφήν καὶ ἀπλήν ἐνδυμασίαν τοσούτων, νά κληρώνονται καὶ οὗτοι (ἐκτός, ἐπαναλαμβάνω καὶ αὐθις, τῶν προμνησθέντων συγγενοπαίδων, Βασιλείου καὶ Θεοχάρους), ἵνα μένωσι τόσοι δι' ὅσους ἐξαρκῶσι τὰ χρήματα πρὸς ἀνάλογον τροφήν καὶ ἐνδυμασίαν των. Ἐὰν δέ τινες ἐξ αὐτῶν σὺν τοῖς συγγενοπαῖσι, Βασιλείῳ καὶ Θεοχάρει φιλομαθεῖς ὄντες ἐπιθυμήσωσι νά μαθητεύσωσι καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ, νά ἐξακολουθῇ ἢ ἐκ μέρους μου ὑποτροφία των μέχρι τῆς τελευταίας κλάσεως τῶν σχολιακῶν μαθημάτων, δυναμένων ἀναδειῖξαι αὐτοὺς καλοὺς χριστιανούς, τιμίους πολίτας, ἱερεῖς, Ἰωαννιτεμπόρους, τεχνίτας καὶ πλέον οὐ, διὰ τὸν λόγον, ἢ ἔκφρασις τοῦ ὁποίου ἀποβίνει περιττὴ ἐν τῇ παρουσίᾳ· ἅμα δὲ τελειώνωσιν οἱ ὑπότροφοι τὸ διαγραφὲν στάδιον τῶν μαθημάτων των, νά παύωνται εὐφῆμως, ἀντικατασταίνόμενοι δι' ἄλλων νέων. Ἡ ἐγκάρδιος αὕτη θέλησίς μου ἐπιθυμῶ ὀλοψύχως νά ἐκτελεῖται ἀμερολήπτως καὶ κατὰ γράμμα, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὴν κατὰ καιρὸν ὀλομέλειαν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀγαθοεργῶν Καταστημάτων καὶ τοὺς συμπολίτας μου ἅπαντας ἵνα συμμορφωθῶσι καθ' ὀλοκληρίαν μὲ τὰ ἐν τῇ παρουσίᾳ τῆς ἐπιθυμίας μου διατασσόμενα· ἀλλ' ἐν περιπτώσει καθ' ἣν, ὃ μὴ γένοιτο, παραλείψωσί τι κατὰ τὸ εἰωθὸς (ἄς μοὶ συγχωρηθῇ ἢ ἔκφρασις αὕτη), ὃ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτης Ἰωαννίνων, ὃ κληρονομόνος καὶ

λί ἐπιτροπεκτελεσταί τῆς παρούσης μου, οἱ πλάγιοι συγγενεῖς μου μετὰ τῶν φίλων καὶ λοιπῶν συμπολιτῶν μου συνάμα ἢ καὶ ἰδιαιτέρως ὁ καθεὶς ἐξ αὐτῶν, ἐν οἰαδήποτε καὶ ἂν ζῆ ἐποχῆ, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ κατὰ τῶν μὴ συμμορφωθησομένων μὲ τὰ ἐν τῇ παρούσῃ παρ' ἐμοῦ διατασσόμενα, περὶ μὲν τοῦ Γραμματίου μου πανθ' ὅσα ἐνδιαλαμβάνονται ἐν τῇ προγενεστέρῃ μερικῇ Διαθήκῃ μου τῆς ἐνδεκάτης τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους, περὶ δὲ τοῦ οἰκοπέδου καὶ τῶν ἐργαστηρίων μου πανθ' ὅσα αὐτὸς ἐγὼ ζῶν ἤθελα πράξει. Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τῶν ἀνθρωπίνων περιπετειῶν ὑπέκυψα εἰς χρέη, ἅτινά εἰσι κατακεχωρημένα ἐν τῇ Βίβλῳ τῆς δοσοληψίας μου, ἐὰν δὲ ζήσω νὰ ἐξαργυρώσω ταῦτα, ἡ ὑποτροφία μόνον ἑνὸς ἀτόμου δύναται νὰ ἔμβῃ εἰς ἐνέργειαν ἀμέσως σὺν τῇ ἀρχιερατικῇ ἐτησίῳ λειτουργίᾳ, πρὸς συμμόρφωσιν τῶν διατάξεων τῆς περὶ τοῦ Γραμματίου προγενεστέρας Διαθήκης τῆς ἐνδεκάτης τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους, ἡ δὲ λοιπὴ ὑποτροφία ἢ πηγάζουσα ἐκ τῶν ἐνοικίων δέον νὰ ἔμβῃ εἰς ἐνέργειαν μετὰ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος χρεῶν μου, ἐν οἷς συγκαταριθμεῖται καὶ ἡ ὑπηρέτριά μου Κωνσταντία πιστωτῆς ἐκ γροσίων τριῶν χιλιάδων ἑπτακοσίων ἑβδομήκοντα σὺν τοῖς πρὸ χρόνων τόκοις αὐτῶν, αἱ δὲ πληρωμαὶ (ἐκτὸς τῆς ἀρχιερατικῆς λειτουργίας πληρωθησομένης ἐκ τῶν τόκων τοῦ Γραμματίου μου σὺν μιᾷ ὑποτροφίᾳ κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν μερικὴν Διαθήκην μου, ἣτις δέον νὰ μείνῃ σεβαστὴ καὶ ἀπρόσβλητος) τῶν ἐτησίων διακοσίων γροσίων τῶν ἱερέων τῶν ἐκκλησιῶν Ἀρχιμανδρείου καὶ ἁγίου Νικολάου καὶ τὰ πρὸς τροφήν καὶ ἐνδυμασίαν τῆς Κωνσταντίας κατὰ μῆνα γρόσια ἑκατόν, ἀποτελοῦντα κατ' ἔτος γρόσια χίλια διακόσια, νὰ λογίζωνται ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποβιώσεώς μου πληρωνόμενα παρὰ τοῦ κληρονόμου καὶ τῶν ἐπιτροπεκτελεστῶν, ἡ δὲ ἐκτέλεσις αὐτῶν δέον νὰ ἐξακολουθήσῃ εἰσπράττοντες τὰ ἐνοίκια καὶ πληρώνοντες χρέη μου μέχρις ὅτου εἰσπράξωσι τὰ πρὸς εἰσπραξίν ἐν τῇ βίβλῳ τῆς δοσοληψίας μου ὀφειλόμενά μοι καὶ πληρώσωσι τὰ ἐν αὐτῇ χρέη μου· μετὰ δὲ

τὴν ἐντελῆ ταύτην ἐξαργύρωσιν τῶν χρεῶν μου, παραδίδοντες τὸν λογαριασμὸν τῆς δοσοληψίας των εἰς τε τὸν Μητροπολίτην καὶ εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀγαθοεργῶν Καταστημάτων, νὰ ἀναλαμβάνη αὕτη πλέον τὰ χρέη καὶ δικαιώματά της συμφώνως μὲ τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τῆς παρούσης καὶ τῆς γνώμης τοῦ κληρονόμου καὶ τῶν ἐπιτροπεκτελεστῶν, ἧτις δέον νὰ μὴ παραγκωνίζηται ὡς μᾶλλον οἰκείων μου.

Δ^{ον} Ἐκτὸς τῶν κατ' ἔτος γροσίων χιλίων διακοσίων, ἅτινα διώρισα ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἵνα δίδωνται μηνιαίως εἰς τὴν ὑπηρέτριάν μου Κωνσταντίαν πρὸς τροφήν καὶ ἐνδυμασίαν της συνεπείᾳ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἐνδιαλαμβανομένων πλεονεκτημάτων της, καταλείπω καὶ παραχωρῶ αὐτῇ στρώματα, μαξιλάrais, μακάτια χειμερινὰ καὶ καλοκαιρινὰ σὺν τῷ ὀρδυναρίῳ κιλιμίῳ διὰ στρώσιμον ἑνὸς δωματίου, καθὼς καὶ μαγειρικὸν χάλκωμα καὶ ὅσα τῆς ἀναγκαιοῦσι λοιπὰ τοιαῦτα, πιάτα, ποτήρια, καφέμπρικα, φιλτζάνια, σαμντάνια καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, μεθ' ἑνὸς σανιδένιου τραπεζίου καὶ ἑνὸς μικροῦ καζανίου, καὶ παρακαλῶ τὸν κληρονόμον καὶ τοὺς ἐπιτροπεκτελεστάς της παρούσης μου ἵνα εὐχαριστήσωσιν αὐτὴν κατὰ πάντα καὶ ἐγχειρίσωσιν αὐτῇ τὰ ἀνωτέρω, πληρώνοντες αὐτῇ σὺν τοῖς τόκοις αὐτῶν ὅσα ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ εἴρηνται· παρακαλῶ δὲ ἐπίσης καὶ τὸν ἐν Ἰβραίλα ἐξάδελφόν μου Κύριον Α. Μελᾶν ἵνα μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἔτους τῆς ἀποβιώσεώς μου νὰ εὐαρεστηθῇ χάριν μου ἀφῆσαι ἀνοίκιαστον τὴν οἰκίαν του ἵνα ἐξαχθῶσιν ἐξ αὐτῆς αἱ κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν ἀπλάδαι τῶν μνημοσύνων μου (ἀφοῦ ἀναγνώσῃ τὴν παροῦσάν μου, ἀντίγραφον ἐπίσημον τῆς ὁποίας παρακαλοῦνται νὰ τοῦ στείλωσιν ὁ κληρονόμος καὶ οἱ ἐπιτροπεκτελεσταί), τὰ ἔξοδα τῶν ὁποίων πληρωθήσονται ἐκ χρημάτων μου διὰ τοῦ κληρονόμου καὶ ἐπιτροπεκτελεστῶν. Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔτους παρακαλῶ τοὺς τε ἐπιτροπεκτελεστάς καὶ τὸν κληρονόμον ἵνα εὕρωσι τῆς ὑπηρετρίας μου Κωνσταντίας ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀρχιμανδρείου ἐν δωματίον μὲ ἐνοίκιον πληρωθησό-

μενον ἐκ τῶν γροσίων χιλίων διακοσίων τοῦ παρ' ἐμοῦ ὡς προερ-
ρέθη διορισθέντος ἐτησίου της, ὅπως οἰκοῦσα πλησίον τοῦ τάφου
μου, ἀνάπτῃ ἐπ' αὐτῷ κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν ἀπὸ κανέν
κηρίον, ὅπερ κατὰ τὸ φρόνημα τοῦ ἐν ἀγίοις Ἀθανασίου τοῦ
Μεγάλου χρησιμεύει ὡς ὀλοκαύτωσις. Ἐὰν δὲ καὶ ἡ Κωνσταν-
τία ἀποβιώσῃ ταχέως, νὰ μοῦ ἄπτηται τὸ κηρίον διὰ τῶν κα-
λογραιῶν τοῦ κελλίου μου συνεπείᾳ φιλοδωρήματος προσδιορι-
σθέντος εἰς αὐτὰς παρὰ τοῦ κληρονόμου καὶ τῶν ἐπιτροπεκτε-
λεστῶν μέχρι τῆς διαρκείας των, μετὰ δὲ ταύτην παρὰ τῆς
ἐπιτροπῆς τῶν ἀγαθ. Καταστημάτων.

Εῶν Παρακαλῶ ἐπίσης τόν τε κληρονόμον καὶ τοὺς ἐπιτροπε-
κτελεστάς τῆς παρούσης μου ἵνα εἰς τὸν τυχόντα ἐν τῇ ἐποχῇ
τῆς ἀποβιώσεώς μου ὑπηρέτην μου, ἀφοῦ πληρώσωσιν αὐτῷ
τὸν μισθόν του συμφώνως μὲ τὴν ἐν τῇ Βίβλῳ μου μερίδα του
καὶ ὅσα τυχόν ὡς φροντιστῆς τῆς οἰκίας μένει λαμβάνειν ἀπὸ
ἔξοδα, νὰ εὐχαριστήσωσιν αὐτὸν περιπλέον καὶ μὲ προσφορὰν
γροσίων τριακοσίων ὡς δῶρον, ἵνα ἀπέλθῃ εὐχαριστημένος,
εὐχόμενος καὶ δεόμενος ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ἀμαρτωλοῦ μου
ψυχῆς.

Γῶν Παρακαλῶ τὸν ἐν Ἰβραίλα ἐξάδελφόν μου Κύριον Α.
Μελᾶν ἵνα τὸ ἐκκαθαρίσαν κέρδος τῆς ἐνοχῆς μου ἐκ τῆς ἐφι-
σταμένης δίκης κατὰ τοῦ Κυρίου Μιχαήλ Χ. Βλαχλείδου ὡς
διευθυντοῦ τῆς ἐταιρίας τῶν κτημάτων τοῦ ἐν Βλαχίᾳ μονα-
στηρίου Μπαμπενίου, τὰ ὅποια εἶχομεν ἐνοικιάσει διὰ τριετίαν
παρὰ τοῦ πρώην Μητροπολίτου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Κ. Παρ-
θενίου, περάσῃ εἰς λογαριασμὸν τῶν ἑκατὸν ὀθωμανικῶν λιρῶν,
τὰς ὁποίας χρεωστῷ δι' ὁμολόγου μου, συνταχθέντος εἰς δι-
πλοῦν κατ' ἐντολήν του, εἰς τὴν σύζυγόν του Λουκίαν, ζητήσῃ
δὲ καὶ λάβῃ τὸ ὑπόλοιπον ἐκ τῶν ἐνταῦθα εἰσοδημάτων μου
παρὰ τε τοῦ κληρονόμου καὶ τῶν ἐπιτροπεκτελεστῶν τῆς πα-
ρούσης μου, τοὺς ὁποίους παρακαλῶ, ἂν καὶ κατὰ τὴν ἐν τῇ
Βίβλῳ μου μερίδα του, μολονότι ἐκπίπτω κατ' ἔτος τὸ ὅπερ
ἐλάμβανε πρὸ τῆς κατοικήσεώς μου ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἐνοίκιον,

καὶ μολονότι οὐδένα τόκον περνῶ (διότι καὶ ἡ ἀδελφότης τοῦ φρονῶ δὲν θὰ ζητήσῃ εἰς τὰς περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐρρέθη λίρας τῆς συζύγου τοῦ) πάλιν μένω λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ ἀρκετὸν ποσὸν δι' ὅσα ἐξόδευσα ἵνα καταστήσω τὴν οἰκίαν τοῦ κατοικήσιμον, καὶ δι' ὅσα κατ' ἐντολήν τοῦ στέλνω αὐτῷ ἐτησίως τροφίμα, περὶ τοῦ ποσοῦ τούτου, ὅπερ πρὶν τῶν παθῶν μου ἠδυνάμην καὶ νὰ δωρήσω, ν' ἀφίσουν τὴν ἀδελφότητά τοῦ ἕνεκα τῆς περιστάσεώς μου δικαστὴν φιλότιμον καὶ δίκαιον.

Ζ^{ον} Ἐπειδὴ, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, εἰς διάστημα τετραετίας ἐζημίωσα δύο χιλιάδας ὀθωμανικὰς λίρας καὶ δὲν μοὶ ἔμεινον ἵνα κατὰ τὸν ἐγκάρδιον πόθον μου κληροδοτήσω τοῖς φιλτάτοις συγγενέσιν εἰς μετρητά, καταλείπω καὶ παραχωρῶ εἰς αὐτούς τε μέχρι τοῦ ἔκτου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου καὶ εἰς τινὰς φίλους εἰς μὴ τοιαῦτα ἐνθυμήσεως χάριν ὡς ἐπομένως.

Η^{ον} Εἰς τὴν ἐξαδέλφην μου Κυρίαν Θεοδούλαν καταλείπω καὶ παραχωρῶ τὸ ὁμόλογον τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει συζύγου τῆς Κωνσταντίνου Μάνθου Οἰκονόμου ἐκ γροσίων δύο χιλιάδων, ἅτινα μοῦ ἐχρεώσται ὁ μακαρίτης, καὶ τὰ ὅποια λογιζόμενα μετὰ νομίμων τόκων, τετραπλασιάζονται.

Θ^{ον} Εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐξάδελφόν μου Κύριον Στέφανον Οἰκονομάκην καταλείπω καὶ παραχωρῶ τὸ συνάλλαγμα, ὅπερ συγγενείας χάριν μοῦ ἐτράβησεν ἐν ταῖς στενοχωρίαις τοῦ καὶ ἐπλήρωσα, ἐκ λιρῶν ὀθωμανικῶν εἴκοσι, τὰς ὁποίας μοῦ μένει χρεώστης, καὶ αἱ ὅποια, λογιζόμεναι μετὰ τοῦ μέχρι σήμερον νομίμου τόκου των, διπλασιάζονται.

Ι^{ον} Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἕκτον ἄρθρον τῆς παρούσης Διαθήκης ἢ κατὰ τοῦ Κυρίου Βλαχλείδου οἴκη τοῦ τε Κυρίου Μελαῖ καὶ ἐμοῦ ἀποβλέπει μόνον δι' ἓν ἔτος διεύθυνε, διότι μετ' αὐτὸ ἐπῆλθεν ἡ κατάσχεσις τῆς Βλαχικῆς κυβερνήσεως, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἐνοικιαστήρια ἔγγραφά μας δικαιούμεθα μετὰ τὴν λύσιν τοῦ μοναστηριακοῦ ζητήματος νὰ λάβωμεν τὰ εἰσοδήματα τῶν κτημάτων Μπαμπενίου δι' ἕτερα δύο ἔτη μετ' ἀποζημιώσεων, ἐξ

ᾧν θὰ πηγάσῃ ἀρκετὸν κέρδος, ἢ ἐν διαφορετικῇ λύσει ἀνάλογον ἀποζημίωσιν, τὸ ἀνάλογον τῆς ἐνοχῆς μου τὸ καταλείπω καὶ παραχωρῶ εἰς τὸν ἐν Ἰβραίλα ἐξάδελφόν μου Κύριον Α. Μελαῖν, πρὸς ὃν παρακαλῶ τὸν τε κληρονόμον καὶ τοὺς ἐπιτροπεκτελεστάς τῆς παρούσης νὰ πέμψωσι τὰ περὶ τῆς ἐνοχῆς μου εἰς τὰ κτήματα Μπαμπενίου ἔγγραφα, τὰ εὕρισκόμενα ἐν τῷ μικρῷ τῶν ἐγγράφων μου κιβωτίῳ, μετ' ἐπιτήμου ἀντιγράφου τῆς παρούσης μου σὺν τοῖς ἐπομένοις, ἅτινα καταλείπω καὶ παραχωρῶ αὐτῷ ἐνθυμήσεως χάριν· ἐν φλωρίον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐν ἑτερον φλωρίον μεγαλύτερον, ἔχων ἄρ' ἐνὸς τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἔνδον εἰς μίαν δωρηθεῖσαν μοι παρ' αὐτοῦ καὶ εὕρισκομένην ἐντὸς τοῦ προμνησθέντος κιβωτίου, τεσσάρους ἱμαμέδας τσιμπουκίων ἐξ ἠλέκτρου, εὕρισκομένους εἰς τὸ μικρὸν κατηφεθένιον σεπετάκι, καὶ τὴν πλατεῖαν ἐκ σαμουρίου γούναν μου με τὸ ρούχινον κάπι της ἵνα τὴν φορῇ ἐνίοτε καὶ ἐνθυμῆται τὸν δεινῶς παθόντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ κακόμοιρον ἐξάδελφόν του.

ΙΑ^{ον} Εἰς τὴν ἐξαδέλφην μου Κυρίαν Ἀσπασίαν Μ. Γοργόλη καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν ἓνα δακτύλιον ἀδαμάντινον μονόπετρον, εὕρισκόμενον εἰς τὸ προμνησθὲν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ σεπετάκι.

ΙΒ^{ον} Εἰς τὴν ἐξαδέλφην μου Κυρίαν Χαρίκλειαν Α. Πρασί-νου καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν ἓν γυναικεῖον χρυσοῦν ὠρολόγιον με τὴν χρυσὴν ἀλυσίν του, εὕρισκόμενον εἰς τὸ προμνησθὲν σεπετάκι.

ΙΓ^{ον} Εἰς τοὺς ὀρφανοὺς γονέων ἐξανεψιούς μου Βασιλικὴν καὶ Νικόλαον Σανταβάρου καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν τὸ χρυσοῦν τοῦ κόλπου μου ὠρολόγιον σὺν τῇ κοντῇ χρυσῇ ἀλύσει του.

ΙΔ^{ον} Εἰς τὴν ἐξανεψιάν μου Ἑλένην Ι. Καλογήρου καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν ἓν ζεῦγος σκουλαρίων ἀδαμάντιων, εὕρισκομένων ἐν τῷ κατηφεθένιῳ σεπετάκι, καὶ τὰ

ὅποια ἂν καὶ μικρᾶς ἀξίας, νὰ μὴ θεωρήσῃ αὐτήν, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην.

ΙΕ^{ον} Ἀπὸ τὸ μοναστήριον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν Κατσιακᾷ ἔγω λαμβάνειν δι' ὁμολόγου τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἡγουμένου καὶ κατ' ἐγγράφους ἐκ Βλαχίας παρακλητικὰς ἐπιστολάς του μὲ ὑπογραφὰς υἱοῦ του, εὑρισκομένας ἀπάσας ἐν φακέλλῳ ἐντὸς τοῦ κιβωτίου τῶν ἐγγράφων μου, πρὸς εἴκοσι γρόσια τὸ ἀργυροῦν μετζίτι, γρόσια δεκατρεῖς χιλιάδας καὶ ἑπτακόσια, ἅτινα μετὰ τοῦ ὑπερτίμου τῶν νομισμάτων καὶ τοῦ διπλοῦ μόνον τόκου αὐτῶν ἀναβαίνουν εἰς γρόσια σχεδὸν τριάκοντα χιλιάδας, τὰ ὅποια ἐν οἰαδήποτε λύσει τοῦ μοναστηριακοῦ ζητήματος πληρωθήσονται Ἐκ τῶν γροσίων τούτων καταλείπω καὶ παραχωρῶ τὸ ἐν τέταρτον εἰς τὴν ὀρφανὴν γονέων ἐξανεψιάν μου Βασιλικὴν Σανταβάρου πρὸς βοήθειαν ὑπανδρείας τῆς· τὸ ἕτερον τέταρτον εἰς τὸν δισεξάδελφόν μου Κ. Λέοντα Ι. Μελᾶν πρὸς βοήθειαν ὑπανδρείας ἑνὸς κορασίου του· τὸ ἕτερον τέταρτον εἰς τὴν ἐξανεψιάν μου Πηνελόπην Δ. Ἰωαννίδου πρὸς βοήθειαν ὑπανδρείας ἑνὸς κορασίου τῆς· καὶ τὸ ἕτερον τέταρτον εἰς τὴν ἄτυχον καὶ πάσχουσαν ἐξανεψιάν μου Ἀγλαίαν Κωνσταντίνου Μ. Οἰκονόμου· εἰς δὲ τὸν αὐτάδελφόν τῆς Ματθαῖον καταλείπω τὴν συμβουλήν ὅτι, ἐπειδὴ ἅπαντες οἱ ἄθρησκοὶ ἄνθρωποι ἔλαβον καὶ λαμβάνουσι κακὸν τέλος, νὰ μὴ ἀποφαίνηται κατὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν καὶ ἀμώμου πίστεως προτοῦ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν ἔννοιαν αὐτῆς διὰ τῆς ἐμβριθοῦς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν ἁγίων Γραφῶν παλαιᾶς καὶ νέας, διὰ τῆς ὁμοίας τῶν φιλοσοφικῶν καὶ θρησκευτικῶν μελετῶν καὶ διὰ τῆς ὁμοίας τῶν ἐπισημοτέρων πατέρων τῆς ἐκκλησίας.

ΙΓ^{ον} Ἐὰν δὲν προλάβω νὰ ἐκποιήσω τὰ ἐκτὸς τῶν Ἰωαννίνων κτημάτιά μου σὺν τῷ ἀλευρομύλῳ, ἕνεκα τοῦ ἀναιδῶς καὶ ἀναισχύντως περιπαίζοντος Ἡγουμένου Ἐλεούσης, μήτε εἰς ἄλλον, ἐπειδὴ αἱ μὲν καλλιεργήσιμοι γαῖαι δημεύονται, ὁ δὲ ἀλευρόμυλος σὺν τῷ κοτσεκίῳ καὶ τοῖς εἰς Δραμισοὺς οἰκίσκους (διότι τὰ ἐν Κοκοσιούνιστα οἰκήματα, εἰς ἃ ἂν καὶ συνέδραμον καὶ γῶ

ὀλίγον, ἐκτίσθησαν ὁμῶς δι' ἐξόδων τῶν ζευγιστῶν) κληρονομοῦνται ἐκ τῶν συγγενῶν, παρακαλῶ αὐτοὺς νὰ τὰ παραλάβωσιν εἰς τὴν κατοχὴν των καὶ ἐκποιήσωσιν, ἀλλ' ὅσα χρήματα λάβωσι νὰ μὴ καταδεχθῶσι νὰ τὰ ὠφελῆθῶσιν αὐτοί, ὡς εὔποροι, ἀλλὰ νὰ τὰ δώσωσιν εἰς τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἐνδιαλαμβανόμενα τέσσαρα ὑποκείμενα.

ΙΖ^{ον} Καταλείπω καὶ παραχωρῶ εἰς τὴν δισεξαδέλφην μου Κυρίαν Ἑλένην Σάββα ἓνα σιτζιαντὲν πρώτης ποιότητος, ὃν ἠγόρασα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν δημοπρασίᾳ πραγμάτων βεζυρικῶν, ἵνα τὸν μεταχειρίζηται ὁ υἱὸς της ὡς πασᾶς ἐνθυμήσεως χάριν.

ΙΗ^{ον} Καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν εἰς τὴν δισεξαδέλφην μου Κυρίαν Καλλιόπην Σκουμπουρδῆ ἐξ ζάρφια ἀργυρᾶ ὡς συρματερά, εὐρισκόμενα ἐν τῷ κατηφεδένιῳ σεπετάκι.

ΙΘ^{ον} Καταλείπω καὶ παραχωρῶ εἰς τὸν δισεξάδελφόν μου Κύριον Γεώργιον Μακρῆν ἐνθυμήσεως χάρι ἐν τάσι τοῦ νεροῦ ἀργυροῦν μὲ σαβάτια μαλαγματοκαπνισμένον, εὐρισκόμενον εἰς τὸ κατιφεδένιον σεπετάκι.

Κ^{ον} Καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν εἰς τὴν δισεξαδέλφην μου Κυρίαν Νίτσαν Χρ. Ῥωμαίου τὸ ὄπερ ἠγόρασα ἐκ τῶν πραγμάτων τοῦ Σάββα πασᾶ ὠρολόγιον τοῦ βάγκου.

ΚΑ^{ον} Καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν τῷ δισεξαδέλφῳ μου Κυρίῳ Ἀλεξίῳ Μίσιῳ τὴν ῥωσικῆς κατασκευῆς ἀργυρᾶν τσιγαροθήκην μου καὶ τὸ ἐξ ἡλέκτρου τσιγαρέτον.

ΚΒ^{ον} Καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν τῷ δισεξαδέλφῳ μου Κυρίῳ Στεφάνῳ Μίσιῳ τὸ ἐκ ξύλου Μαῶν ἀγγλικῆς κατασκευῆς κιβώτιον τῶν ἐγγράφων μου.

ΚΓ^{ον} Καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν τῇ δισεξαδέλφῃ μου Κυρίᾳ Χήμῳ Ι. Μελᾶ μίαν θήκην, εὐρισκομένην ἐν τῷ κατηφεδένιῳ σεπετάκι μὲ τὰ ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχόμενα ἐν χουλιάριον, ἐν μαχαίρι καὶ ἐν περούνι ἀργυρᾶ.

ΚΔ^{ον} Τῷ φίλῳ μοι ἀγίῳ Περιστερᾶς Κυρίῳ Κυρίλλῳ καταλείπω καὶ παραχωρῶ μίαν θήκην περιέχουσαν ἐν ποτήριον διὰ

κρασὶ ὡς φρονῶ ἀργυροῦν ἢ καπλαμά, ἐν χουλιάριον ὄμοιον, ἐν μαχαίριον καὶ ἐν περούνιον, ἅτινα θέτονται ἐν αὐτῇ διπλωμένα καὶ ἀνοίγουσι, χρησιμεύοντα διὰ τὴν περιοδείαν, ἐν ἧ νὰ τὰ μεταχειρίζηται ἐν τῇ τραπέζῃ του καὶ ἐνθυμούμενός με ἐκ τούτου ἀδιαλείπτως, νὰ δέηται ἂν εὐαρεστήηται ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐν ταῖς θείαις μυσταγωγίαις.

ΚΕ^{ον} Τῷ φίλῳ μοι Ἀρχιμανδρίτῃ Κυρίῳ Νικοδήμῳ καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἅπαντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία μου καὶ τὸ ὅπερ τοῦ ἔδωσα πρὸ χρόνων ὠρολόγιον τοῦ τοίχου, ἵνα, ἐνθυμούμενός με ὡς φίλον, δέηται ἐν ταῖς θείαις μυσταγωγίαις ὑπὲρ τῆς ἁμαρτωλοῦ μου ψυχῆς· τὸν εὐχαριστῶ δὲ διότι ὡς φίλος εἰλικρινῆς μὲ ἐδάνεισεν ἀτόκως τὰ ἐν τῇ βίβλῳ εἰς τὴν μερίδα του ἐνδιαλαμβανόμενα χρήματα, καὶ παρακαλῶ τὸν κληρονόμον καὶ τοὺς ἐπιτροπεκτελεστάς τῆς παρούσης μου νὰ τοῦ τὰ δώσωσιν ἐκ τῶν πρώτων εἰσπραχθησομένων χρημάτων.

ΚΓ^{ον} Τοῖς φίλοις μοι Κυρίοις Μελετίῳ Πρωτοσυγκέλλῳ Συναίτῃ καὶ Χρυσάνθῳ Ἡγουμένῳ τοῦ ἐν τῇ Νήσῳ Ἰωαννίνων Μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος καταλείπω καὶ παραχωρῶ τὰ ἑλληνικὰ βιβλία μου, ἐν οἷς παρατηροῦντες τὴν ἐν ἀρχῇ αὐτῶν σημείωσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἰδιοκτήτου, νὰ μὲ ἐνθυμῶνται ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν δεήσεσιν αὐτῶν εἰς τὰς λειτουργίας των.

ΚΖ^{ον} Τῷ ἐλλογίμῳ φίλῳ μοι Κυρίῳ Στεφάνῳ Ῥάδῳ καθηγητῇ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καταλείπω καὶ παραχωρῶ ἐνθυμήσεως χάριν τὰ νομικὰ βιβλία μου πρὸς στολὴν καὶ ποικιλίαν τῆς βιβλιοθήκης του.

ΚΗ^{ον} Ἐπειδὴ διὰ τὰ διακόσια εἴκοσιν ὀκτῶ ἐξάρια τὰ ἀποτελοῦντα μιρὶ φεᾶτ γρόσια χίλια τρακόσια ἐξήκοντα ὀκτώ, ἅτινα μοῦ χρεωστεῖ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ Σαμαριναῖος Μιχαὴλ Παππᾶ Γεωργίου, συνεννοηθεὶς μετ' αὐτοῦ ὁ ἐκ Χλωμοῦ Οἰκονόμος κὺρ Παππᾶ Ἰωάννης ἐξέδωκεν ὁμόλογόν του ἐν ὀνόματι τοῦ χάριν μου ἀναδεχθέντος αὐτὸ φίλου μου Κυρίου Χαραλάμπου Ἡγουμενίδου διὰ γρόσια δύο χιλιάδας καὶ ἑπτακόσια, παρακαλεῖται

ἢ φιλότης του νά εἰσπράξῃ ταῦτα καὶ μεταχειρισθῇ μετὰ τοῦ ἐτέρου συνεπιτροπεκτελεστοῦ καὶ τοῦ κληρονόμου πρὸς πληρωμὴν χρεῶν ἢ διατάξεών μου συμφώνως τῇ ἐννοίᾳ τῆς παρούσης διαθήκης μου.

ΚΘ^{ον} Παρακαλοῦνται ὅτε κληρονόμος καὶ οἱ ἐπιτροπεκτελεσται τῆς παρούσης μου ἵνα παραλάβωσιν ἀπὸ τὴν Κυρίαν Ἀλεξάνδραν Κεραμᾶ πρὸς πώλησιν ἓν, ὅπερ ἀπέστειλον ἐν τῇ οἰκίᾳ της διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, κηπαρισένιον μέγα κιβώτιον, περιέχον ἐν ἐφάπλωμα σιλεμιέν χρυσοῦν, ἐν ὁμοίον ἀτλαζένιον βυσίνου χρώματος σκέτον, ἐν ἐπανωφόριον γυναικεῖον κατηφεδένιον, ἐν ὁμοίον μεταξωτόν, ἐν σύνδεσμα σελτὲς μαλλινομέταξον, ἐν ὁμοίον ἀπὸ δαμάσκον καὶ λοιπὰ μικρὰ ἰνδιανένια, καὶ νά πληρώσωσιν αὐτῇ, ἵνα μὴ ζημιωθῶσι τὰ ἀνήλικα, ἐὰν δὲν δυνηθῶσι νά πληρωθοῦν ἐκ τοῦ Μοναστηρίου τῶν Πατέρων, ὅπερ χρεωστεῖ τῇ μακαρίτιδι Εἰρήνῃ Σαατζῆ πεντακοσίας λίρας, λίρας ὀθωμανικὰς ἑνδεκα καὶ ἐξήκοντα ἑκατοστὰ, γρέος τῆς μνησθείσης μακαρίτιδος Εἰρήνης Σαατζῆ δι' ἣν ἔγεινα ἐν τῷ ὁμολόγῳ της ἀπὸ ἀπλῆν καλοσύνην μου καὶ συνεπειᾶ της εὐγενοῦς καταγωγῆς της καὶ πενίας της ἐγγυητῆς.

Λ^{ον} Ἐπειδὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις μένω χρεώστης καὶ πρὸς τὸν Σάββα Πασᾶν ποσὸν τι προερχόμενον ἐκ τῆς τῶν κτημάτων του ἐπιτροπείας μου, δυνάμενον αὐξηνηθῆναι ἀπὸ εἰσπράξεις τῶν εἰσοδημάτων του καὶ ἐλαττοῦσθαι ἐκ πληρωμῶν διορισμῶν του, καὶ ἐπειδὴ τό τε ποσὸν αὐτὸ καὶ ὀλίγιστον μένω χρεώστης τοῦ γαμβροῦ του κυρίου Θεοδωράκη παρ' ὁμοίου δοσοληπτικοῦ λογαριασμοῦ καίτοι πρὸς εὐρίσκεται μετρητὸν ἐν τῷ κιβωτίῳ τῶν ἐγγράφων μου κατὰ τὴν ἐν τῇ βίβλῳ μου μερίδα τῆς χρηματοθήκης μου, οἱ ἐπιτροπεκτελεσται καὶ ὁ κληρονόμος τῆς παρούσης μου δέον νά ὦσι προσεκτικοὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης τινὸς κλοπῆς.

ΛΑ^{ον} Παρακαλῶ τόν τε κληρονόμον καὶ τοὺς ἐπιτροπεκτελεστάς τῆς παρούσης μου ὅπως μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου τὸ λείψανόν μου νά τὸ θέσωσιν ἠπειρωτικῶς εἰς τὸν κοινὸν νεκρι-

κὸν κράββατον ἐν τῇ κηδεΐᾳ μου καὶ οὐχὶ εἰς κάσσαν κατὰ τὸν σημερινὸν εὐρωπαϊκὸν πιθηκισμὸν καὶ νὰ μὴ συγχωρήσωσιν (ἐκτὸς ὀλιγίστων λέξεων λογιδρίου ἀποβλέποντος τὴν παρα τῶν παρευρεθέντων συγχώρησιν) νὰ ἐκφωνηθῇ πομπώδης τις λόγος κατὰ τὴν συνήθειαν, διότι τὰ τοιαῦτα πομπώδη ἀνήκουσι μόνον διὰ τοὺς μεγάλους πολιτικούς καὶ στρατιωτικούς ἀνδρας καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς μικροτάτους ἰδιώτας Ἰωαννίτας. Μετὰ δὲ τὴν κηδεΐαν μου νὰ προβῶσι τὴν ἐπιούσαν εἰς τὴν ἐκποίησιν ἀπάντων τῶν ἀδιαθέτων πραγμάτων μου, δηλαδή τῶν δύο πιάτων καὶ δώδεκα ἀργυρῶν χουλιαρίων τοῦ γλυκοῦ, δίσκου, μαλλικῶν, ἐπίπλων, πολυτρόνων, σκαμνίων, καναπέδων, τραπεζίων καρύνων καὶ σανιδένιων, καθρέπτων κουάδρων, μπερντέδων, μακατίων, στρωμάτων, μαξιλάρων, ἐφαπλωμάτων, κρεβάταστρωσίου, σινδονίων, μαχαιροπερωνίων δύο τακιμίων, φλοκοτῶν χρυσῶν καὶ σκέτων, δουβαελίων, τραπεζομανδηλίων, σαμντανίων, παντὸς εἴδους χαλκωμάτων καὶ λοιπῶν τῶν τοῦ κατωγέου καὶ λοιπῶν ἀμνημονεύτων, σὺν τῷ ἐνὶ καλῆς ποιότητος κελιμίῳ, κιβωτίων, πιάτων καὶ τῶν τυχὸν ἐχόντων ἀξίαν φορεμάτων μου, καὶ ὅσα γρόσια ἐκκαθαρίσῃ τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἀνωτέρω ποσὸν νὰ τὰ μεταχειρισθῶσι πρὸς πληρωμὴν χρεῶν καὶ διατάξεών μου, συμφώνως τῇ ἐννοίᾳ τῆς παρούσης, ἀφοῦ προηγουμένως δώσωσι καὶ πᾶν ὃ, τι ἐγκρίνωσιν εὐλογον εἰς ἀποκλεισμένα μέρη ἔλεος ὑπὲρ τῆς ἀμαρτωλοῦ μου ψυχῆς καὶ οὐχὶ εἰς παντίδους ὡς εἴθισται. Ἐπειδὴ δὲ ἐντὸς τοῦ καταλύματός μου ὑπάρχουσι καὶ τινὰ οἰκιακὰ πράγματα τοῦ Σάββα Πασᾶ κατὰ τὴν ἐν τῇ βίβλῳ μου εὕρισκομένην ἰδιαιτέραν σημείωσιν περὶ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καὶ περὶ τῶν ὅσων τυχὸν τοῦ μείνω χρεώστης κατὰ τὴν ἐν τῇ βίβλῳ μου μερίδα του, νὰ γράψωσι τῇ ἐξοχόρητί του, συμμορφούμενοι μὲ τὰς διαταγὰς τῆς, καὶ ρίπτοντες τῷ πυρὶ πᾶν ἄχρηστον ἔγγραφόν μου ἵνα μὴ ἀναγινώσκηται παρὰ τοῦ τυχόντος ἢ ἀλληλογραφία μου καὶ πᾶν μυστικόν.

ΑΒ^{ον} Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω διατεθέντων τό τε ἐν τῷ

θησαυροφυλακίῳ τῆς Πετροπόλεως γραμματίόν μου καὶ τὰ ἐνταῦθα σὺν τῷ οἰκοπέδῳ μου ἑπτὰ ἐργαστήρια σὺν τοῖς δωματίοις αὐτῶν δύνανται προσβληθῆναι τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ τοὺς ῥωσικοὺς νόμους, τὰ δὲ δεύτερα ἀπὸ τοὺς ὀθωμανικοὺς, πρὸς συμμόρφωσιν αὐτῶν καὶ ἀπαλλοτριώσιν παντὸς τυχόντος ἀδίκου καὶ πλεονέκτου συγγενοῦς ἀποπειραθησομένου νὰ ὠφεληθῆ ἔκ τῆς ἀποβιώσεώς μου, καίτοι δὲν φρονῶ νὰ ἔχω οὐδένα τοιοῦτον, διὰ μὲν τὸ γραμματίον κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους συντάξας προηγουμένην μερικὴν ιδιόχειρον ἐμμάρτυρον διαθήκην, ἐπεκύρωσα αὐτὴν παρά τε τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ ἐνταῦθα Αὐτοκρατορικοῦ Ῥωσικοῦ Προξενείου παραχωρήσαν αὐτὴν καὶ ἐν τῇ βίβλῳ αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 63· διὰ δὲ τὰ ἐνταῦθα σὺν τῷ οἰκοπέδῳ μου ἑπτὰ ἐργαστήρια σὺν τοῖς δωματίοις αὐτῶν παρεκάλεσα τοὺς ἐν τῇ παρούσῃ γενικῇ ιδιοχείρῳ διαθήκῃ μου μάρτυρας, τὸν Θεοφιλέστατον ἅγιον Περιστερᾶς Κύριλλον, τοὺς Πανοσιωτάτους Πρωτοσύγκελλον Σιναίτην Κύριον Μελέτιον, πρῶην Πρωτοσύγκελλον Μητροπόλεως καὶ Ἠγούμενον τοῦ ἐν τῇ Νήσῳ Μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος Κύριον Χρῦσανθον, τὸν ἐφημέριόν μου Ἀρχιμανδρίτην Κ. Νικόδημον καὶ τοὺς ΚΚ. Στέφανον Ῥάδον, Χαράλαμπον Ἠγουμενίδην καὶ Μιχαὴλ Δ. Σγούρου (Σαράφην), οἵτινες, ἂν καὶ δὲν γνωρίζουν τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ὡς διαθήκης μυστικῆς (καθὼς καὶ τὸν πρὸ τῆς συντάξεως ταύτης ἀναχωρήσαντα ἐντεῦθεν διὰ τὴν πατρίδα του Κόνιτσαν φίλον μου Κ. Κύρικαν Σούρλαν, πρόθυμον ὄντα νὰ μεταβῆ ἐνταῦθα συνεπείᾳ τῆς φιλίας ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ) ἅμα μὲ ἰδῶσι πλησιάζοντα εἰς τὴν ἀποβίωσιν. ἀφ' ἐνὸς μὲν συναχθησόμενοι ἐν τῇ Μητροπόλει καὶ ἀποσφραγίζοντες τὴν εἰς χεῖρας τοῦ Κ. Μιχαὴλ Σγούρου (Σαράφη) ἐγγειρισθείσαν παρ' ἐμοῦ ἐσφραγισμένην τὴν παροῦσαν διαθήκην, ἐγγειρίσωσιν αὐτὴν τῷ ἱερῶν καθήκον περιὶ τοιούτων ἔχοντι Μητροπολίτῃ σὺν τοῖς ἐπικυρωτικοῖς πρὸς ἐπικύρωσιν καὶ καταχώρησιν αὐτῆς ἐν τῷ κώδικι, ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἐκτελοῦνται αἰωνίως αἱ διατάξεις μου

παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων, παρ' ἧς
να φυλλάττηται ἢ παροῦσα· ἀφ' ἐτέρου δὲ ἵνα ἐξαχθῇ καὶ χον-
τζέτι ἐκ τοῦ δικαστηρίου τοῦ Μεχκεμέ να μαρτυρήσωσιν ὅπως
συμβιβάζεται μὲ τὸν ἐν ἰσχύϊ ὀθωμανικὸν νόμον τοῦ Σερί.
Ἐπειδὴ δὲ πᾶς διαθέτων περὶ ἑαυτοῦ προσέχει μόνον εἰς τὰς
βάσεις, οἱ ἀναγνώσται ἄς συγχωρήσωσι τὰς ἐπαναλήψεις, ἀσυ-
ναρτησίας καὶ ἀσυνταξίας καὶ ἀνορθογραφίας τοῦ συντάκτου
καὶ διαθέτου.

Αὕτη εἶν ἡ τελευταία βούλησίς μου καὶ τελευταία ιδιόχειρος
γενικὴ καὶ μυστικὴ διαθήκη μου, ἣτις ἂν τυχὸν δι' ὅποιονδήποτε
λόγον δὲν ἰσχύσῃ ὡς διαθήκη, διατάσσω να ἰσχύσῃ ὡς κωδί-
κελλος.

Ἐν Ἰωαννίνοις τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου
τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ τρίτου, ἡμέ-
ραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον.

» Ὁ Διαθέτης ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΠΙΑΦΙΛΟΣ.

† Ὁ Περιστερᾶς ΚΥΡΙΑΛΟΣ μαρτυρῶ.

» Ὁ Πρωτοσύγκελλος ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ ΣΥΝΑΪΤΗΣ μαρ-
τυρῶ.

» Ὁ Ἡγούμενος τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου Παντελεήμονος ΧΡΥ-
ΣΑΝΘΟΣ μαρτυρῶ.

» Ὁ Ἀρχιμανδρίτης ΝΙΚΟΔΙΜΟΣ ἐφημέριος τοῦ διαθέτου μαρ-
τυρῶ.

» ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΡΑΔΟΣ Διδ. φιλοσοφίας καὶ καθηγητῆς τῆς
Ζωσιμαίας Σχολῆς μαρτυρῶ.

» ΧΑΡΑΛΑΜΙΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΔΗΣ μαρτυρῶ.

» ΜΙΧΑΗΛ Δ. ΣΓΟΥΡΟΣ μαρτυρῶ.

Παροῦσαν καὶ τὸ γνήσιον τῶν ὑπογραφῶν.